

А через те, що Канада – дуже різноманітна країна з багатонаціональним населенням, то така її різноманітність – це сила Канади й гарна можливість для українських експортерів, знайти новий ринок для своїх товарів.

Насправді, не існує єдиного для всіх експортерів вирішення питання відстані між Канадою та Україною.

Так, дійсно, якщо маржинальність товару на канадському ринку є невисокою, транспортні витрати (які, в свою чергу, не є постійними, бо тарифи постійно змінюються) можуть впливати на конкурентоспроможність. Проте відстань – не проблема, оскільки розвиток транспортних технологій пропонує різноманітні варіанти зменшення витрат та оптимізації тривалості транспортування в Канаду.

Таким чином, канадський ринок ближчий, аніж може здаватись спочатку, тому не слід боятися підкорювати нові ринки, навіть якщо вони знаходяться далеко.

Назар КАРПИН

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ НОРМУВАННЯ ПРАЦІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Одним із методів забезпечення конкурентоспроможності підприємства у ринкових умовах є обґрунтоване нормування праці, яке дає змогу підприємству скоротити витрати живої праці, економити витрати на оплату праці, в результаті чого відбувається зниження собівартості продукції та підвищення рентабельності підприємства.

У вітчизняній практиці нормування праці традиційно розглядається як одна зі складових оплати праці, оскільки дає можливість встановлювати обґрунтовані норми її витрат, сприяє виявленню і використанню резервів зростання продуктивності праці та зниженню собівартості й трудомісткості виготовлення продукції, стимулює підвищення кваліфікації працівників.

У якості першочергових заходів поліпшення нормування праці розглядається вдосконалення правового, науково-методичного, нормативного, кадрового та інформаційного забезпечення.

Доцільність і ефективність будь-якої праці й виробництва забезпечується, в першу чергу, його раціональною організацією. Раціональна організація праці потребує чітко визначених витрат у всіх видах ресурсів, які витрачаються у виробництві: живої та уречевленої праці, сировини, енергії, фінансів, матеріалів, робочого часу тощо.

Першим кроком на шляху оптимізації витрат виробничих ресурсів є нормування праці, тобто науково обґрунтовані витрати ресурсів, які необхідні для ефективного господарювання.

Суть організації нормування праці полягає у визначенні необхідних затрат живої праці на виконання конкретної роботи за нормальної інтенсивності та організації праці.

Метою нормування праці є вдосконалення організації виробництва та раціонального використання праці, зменшення витрат на випуск продукції та покращення умов праці.

Основними завданнями організації нормування праці є:

- розробка найбільш оптимальної структури виробничого процесу;
- встановлення нормативів часу на одиницю продукції;
- проведення аналізу по виконанні норм праці;
- впровадження найбільш раціонального режиму використання техніки, обладнання, машин та механізмів [1].

Функції нормування праці можна поділити на дві групи [2, с. 164]:

- загальні функції норм праці, які характеризують роль норм праці в організації та оплаті праці;
- спеціальні функції нормування, які розкривають конкретний зміст норм праці за видами і призначенням.

Залежно від особливостей трудової діяльності об'єктами нормування праці можуть бути:

- чисельність персоналу;
- робочий час;
- зона обслуговування;
- обсяги роботи;
- витрати фізичної та нервової енергії працівників [3, с. 168].

На сьогодні майже у всіх організаціях, на підприємствах створюються та вводяться спеціальні програми з нормування праці, в той час як раніше вони були, як правило, складовою частиною програм із продуктивності праці.

Програми нормування праці ґрунтуються на системному підході і включають заходи, спрямовані на використання трудових ресурсів шляхом розширення сфери нормування праці, забезпечення високої якості розроблених норм і нормативів, а також підтримку їх на прогресивному рівні.

Процес розробки програм нормування відбувається поетапно. Перш за все, проводиться фінансово-економічне обґрунтування їх необхідності. Далі на основі вивчення виробничого і трудових процесів, анонсуються можливості їх удосконалення й оцінки, підраховується

економія від їх введення. На наступному етапі відбувається планування всього комплексу і черговості проведення робіт зі створення і впровадження програми нормування праці.

Загалом методи нормування праці діляться за способом визначення конкретних норм: норми часу на одиницю продукції, норми часу на обслуговування одиниці обладнання та нормативи чисельності працівників на одиницю продукції. Відповідні норми за аналітично-розрахункового методу беруться у нормативних довідниках, за аналітично-дослідного методу визначаються шляхом проведення хронометражів і фотографій робочого дня, а за досвідно-статистичного методу – на основі статистичних даних і досвіду нормувальників. Кожен з методів передбачає п'ять способів розрахунку нормативної чисельності кожної категорії персоналу: за нормативами часу, за нормами обслуговування, за нормативами чисельності, за нормативами керованості, за нормами трудомісткості [4, с. 80].

Заходи, які наведені в теорії та практиці з нормування праці, зводяться до розширення сфери нормування з метою збільшення питомої ваги робочих промислово-виробничого персоналу, підвищення динамічності та якості норм і нормативів, розширення робіт із проведення спостережень і лабораторних дослідів, удосконалення складу і структури нормувальників і систематичного підвищення їх кваліфікації, а також поновлення аналітичного забезпечення робіт із нормування праці.

Усі заходи щодо вдосконалення нормування праці можна згрупувати за такими напрямками їх результативності:

- зменшення чисельності робочих, які не виконують виробничих норм;
- забезпечення оптимального навантаження норм праці;
- розширення сфери охоплення нормуванням праці всіх працівників підприємства;
- перегляд норм у процесі здійснення організаційно-технічних заходів на робочих місцях.

Обґрунтованість норм значною мірою сприяє правильному визначенню розмірів заробітної плати, матеріальній зацікавленості працівників, здійсненню принципу оплати праці за її кількістю та якістю і, як результат, забезпечує конкурентоспроможність підприємства.

Бібліографія

1. Багрова І. В. Нормування праці : навч. посібн. / І. В. Багрова. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 212 с.
2. Бухалков М. И. Организация и нормирование труда [Текст] :